

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

POV De Zonnewijzer

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 30 augustus 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 1 juli 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang De Zonnewijzer. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal-)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken wij in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal-)achterstand. Wij noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die wij hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven wij wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

Wij zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Dat doen zij heel goed. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. Daardoor krijgen alle peuters extra hulp op maat aangeboden. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden wij prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om en spelen enthousiast mee met

**Kinderopvangorganisatie: Stichting
Kinderopvang Gorinchem (SKG)**

LRK-nummer: 320489681

Totaal aantal doelgroeppeuters: 12

de kinderen.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. Wij vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen. De ouders met wie wij spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van de peuteropvang kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van de peuteropvang legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen. In de zaal kunnen meer letters en cijfers opgehangen worden zodat de peuters daar al vertrouwd mee raken en deze leren kennen. Ook kunnen de verschillende activiteiten en werkjes meer van doelen worden voorzien.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang De Zonnewijzer.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en/of de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

K Kan beter

V Voldoende

G Goed

.....

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang De Zonnewijzer.

Conclusie

Wij waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Zonnewijzer als 'goed'.

Context

Peuteropvang De Zonnewijzer maakt deel uit van Brede School Schuttersplein, waarin ook twee basisscholen en een welzijnsorganisatie zijn gevestigd. Per stamgroep worden maximaal 14 peuters opgevangen. In de bezochte stamgroep zaten 12 peuters met een voorschoolse indicatie.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 1 november 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden enkele tekortkomingen vertoonden. Aan deze tekortkomingen is inmiddels gewerkt, zodat de locatie weer voldoet aan de wettelijke eisen.

Wij hebben op de onderzoeksdag besproken dat het grootste deel van de peuters het minimum aantal uren (10 uur per week) niet haalt. Hoewel de locatie de openingstijden zodanig heeft ingedeeld dat dit haalbaar zou moeten zijn, gebeurt het niet. Hier ligt een taak voor alle betrokkenen (de gemeente, de verwijzende instanties en de houder) om ouders hierop te wijzen. Vanuit de locatie zelf zijn er al ideeën om bijvoorbeeld de inloop 's ochtends een dwingerder karakter te geven.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er zijn geen afspraken gemaakt voor vervolgtoezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang De Zonnewijzer.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		●	
OP2 Zicht op ontwikkeling			Ⓝ
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			Ⓝ
OP6 Samenwerking			Ⓝ

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als 'voldoende'.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een vve-methode als bronnenboek, waarin zij de eigen thema's vormgeven. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Wij constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool. Wat nog beter kan, is het koppelen van doelen aan de activiteiten die binnen het thema worden aangeboden. Op deze manier kunnen veel beter dan nu het geval is conclusies worden getrokken of de peuters de aangeboden stof echt beheersen aan het einde van het thema.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen. Voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters is nog wat aandacht nodig.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden wij als 'goed'.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden op veel manieren. Zij worden daarbij geholpen door de zorgcoördinator van SKG. Samen gaan zij na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van

doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben wij gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Wij waarderen de standaard Zicht op ontwikkeling als 'goed', omdat alle leerlingen goed gevolgd worden en de extra hulp tijdig, planmatig en doelgericht wordt verleend. Iedereen spant zich in om snelle en passende hulp te geven aan de peuters die dat nodig hebben. De voortgang wordt op veel verschillende manieren bijgehouden. Op termijn zal er daarom een nieuw observatie- en registratiesysteem in gebruik worden genomen.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben wij samen met de GGD-inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen wij als 'goed'.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van de naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen wij dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Tot slot geven de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

Wij waarderen het pedagogisch-educatief handelen als 'goed', omdat de pedagogisch medewerkers er op uitstekende wijze in slagen om alle peuters te betrekken bij het spel en de activiteiten. Zij zijn enthousiast en betrokken. De peuters voelen zich zichtbaar veilig in de groep.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen wij als 'goed'.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen, door bij de overdracht informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens. Ook worden er bezoeken voor ouders aan de basisscholen in Gorinchem georganiseerd.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of email. Daarbij geven zij ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

Wij waarderen de samenwerking als 'goed', omdat peuteropvang De Zonnewijzer veel inspanningen doet om ouders te betrekken. Dit is een belangrijke component van voorschoolse educatie. Ook zijn de lijnen met de verschillende externe partners kort.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarderen wij als 'voldoende'.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan. Op het niveau van de individuele peuters zijn de ontwikkelingsresultaten goed in beeld.

Wat nog beter kan is ook de resultaten op locatieniveau te inventariseren. Dit wordt mogelijk met het nieuwe observatie- en registratiesysteem dat op korte termijn in gebruik wordt genomen. Dan kunnen de resultaten ook aan de SLO-doelen worden gekoppeld, waardoor er een scherper beeld ontstaat.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur			✓
KA3 Verantwoording en dialoog			✓

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarden wij als 'voldoende'.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat zij met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De peuteropvang heeft ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van de peuteropvang evalueert via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties de nodige maatregelen ter verbetering.

Het zou goed zijn om alle verbeteractiviteiten van concrete doelen te voorzien. Hoewel de zorg om samen steeds beter te worden planmatig wordt uitgevoerd, is niet altijd duidelijk welke resultaten worden verwacht van de vele verbeteracties, binnen welke termijn onderdelen gereed moeten zijn en hoe men gaat meten of men tevreden is.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard Kwaliteitscultuur waarden wij als 'goed'.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken.

Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren, is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. Wij constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

Wij waarderen de kwaliteitscultuur als 'goed', omdat zowel het team als de leiding op een enthousiaste en inspirerende manier samen de gewenste kwaliteit willen bereiken. Het volgen van gerichte scholingen en hoe deze toegepast kunnen worden op de werkvloer, maar ook de wens tot verdere professionalisering zijn goed merkbaar. De eigen inbreng van de locatie hierin (wat past bij onze peuters en onze locatie) en de inspanning die gevraagd wordt om de rest van het team te informeren en te begeleiden bij het implementeren van hetgeen geleerd is, gaat automatisch.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard Verantwoording en dialoog waarderen wij als 'goed'.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Wij zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van de peuteropvang bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die wij voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

Wij waarderen de verantwoording en dialoog als 'goed', omdat er duidelijke en leesbare informatie naar de ouders toe wordt gegeven over de bereikte kwaliteit. Ook worden de wensen van ouders in een cyclisch proces via de zogenoemde Verbetermeter in kaart gebracht. Indien nodig buigt de oudercommissie van peuteropvang De Zonnewijzer zich over te nemen stappen en/of maatregelen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij zijn blij met de resultaten van het rapport. Dat neemt niet weg dat wij een lerende organisatie zijn en dat "leren" een permanente opdracht blijft.

Graag willen wij de volgende punten nader benoemen en aangeven op welke wijze deze bevindingen verder worden betrokken bij de ontwikkeling van de voorschool.

- Observatiemethode en nieuwe aanschaf waardoor resultaten van individuele kinderen beter in beeld komen.

SKG gaat vanaf 2020 met een nieuwe observatiemethode werken waarin de SLO doelen nauwkeuriger zijn beschreven waardoor de resultaten niet alleen van de groep maar ook van de individuele kinderen nauwgezet kunnen worden gemonitord. Dit zal de basis vormen voor de groepsplanbesprekingen, themavoorbereidingen maar ook voor de individuele handelingsplannen. Vanaf februari 2020 zullen alle medewerkers hierin worden geschoold en worden begeleid door onze specialisten en externe trainers. Helaas werken niet alle scholen met dezelfde methode. Wel zullen wij bij de aanschaf van de methoden rekening houden dat alle doelen in de SLO zijn verwerkt waardoor er een nauwkeurige overdracht naar de basisschool kan plaatsvinden.

- Spelinloop wordt strakker ingeregeld, een verplichtend karakter- namelijk starten voor alle ouders om half 9.

Dit is vanaf september 2019 de eerste activiteit en is er geen sprake meer van een vrije inloop. Deze activiteit zal zowel schriftelijk maar ook bij de intake door het servicebureau als door de medewerkers worden benoemd. Per kwartaal herhalen en de opbrengst met de ouders delen. Tot 9 uur zal samen met ouders begeleid spel met de kinderen worden aangeboden. Hierdoor worden de thema's benoemd en ontstaat een doorgaande lijn naar huis.

- Cijfers en letters zichtbaar maken.

In het format themavoorbereiding wordt dit onderdeel opgenomen waardoor beschreven gaat worden hoe dit in elk thema zichtbaar wordt gemaakt.

- Alle verbeteractiviteiten worden van concrete doelen voorzien.

Hoewel de zorg om samen steeds beter te worden planmatig wordt uitgevoerd, willen we daar het komende jaar extra op investeren waardoor resultaten ook in tijd zichtbaar worden maar ook welke doelen wij binnen welke termijn hebben gerealiseerd. Daarvoor worden aan het einde van het jaar (pedagogische) organisatiedoelen in het managementteam vastgesteld. Deze worden vervolgens op locatieniveau gedeeld en in concrete doelen vertaald. Met deze

concrete doelen kunnen de locaties aan de slag. In de themavoorbereiding worden de verschillende activiteiten opgenomen. Aan deze activiteiten worden doelen gekoppeld op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotioneel. In het format staat het kopje doelen beschreven, deze zullen specifiek worden uitgewerkt. Als instrument gebruiken we de kijkwijzer (o-meting) op groepsniveau waardoor de vastgestelde doelen kunnen worden vastgelegd en worden gemonitord. Wanneer het doelen betreft op individueel niveau dan worden deze gemonitord door een observatie-instrument. Jaarlijks worden deze doelen geëvalueerd en worden doelen voor het nieuwe jaar vastgesteld. Do – Plan – Act -.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

